

Letnie wyjazdy wakacyjne uczniów

20 lat Fundacji CBOS 1997–2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

CBOS ZREALIZOWAŁ

836

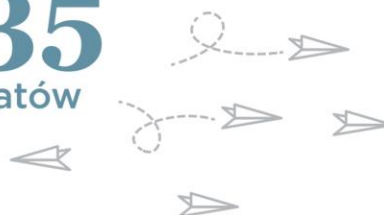
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735

komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600

ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000

respondentów

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Od blisko dwudziestu pięciu lat w naszych sondażach pytamy o wyjazdy uczniów podczas letnich wakacji, a jeśli nie wyjeżdżali poza miejsce swojego zamieszkania – jakie były powody rezygnacji z letniego wypoczynku.

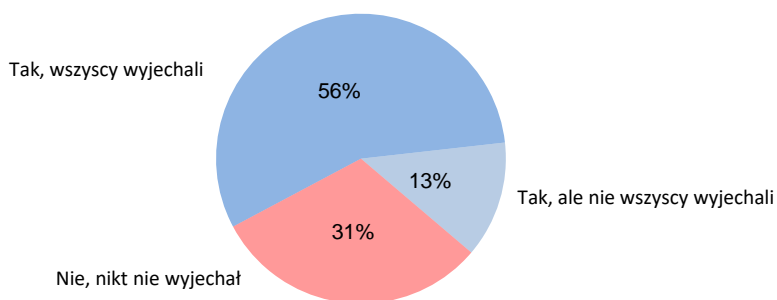
Podczas tegorocznych wakacji¹ **na co najmniej tygodniowy wypoczynek poza miejsce zamieszkania** wyjechali uczniowie z 69% gospodarstw domowych, w których są dzieci w wieku szkolnym, co oznacza, iż w porównaniu z ubiegłym rokiem nieco zwiększył się zasięg tej formy wypoczynku. Obecnie odsetek gospodarstw domowych, z których wszystkie dzieci wyjechały na przynajmniej tygodniowy wypoczynek, jest najwyższy od 1993 roku, kiedy pierwszy raz zapytaliśmy o tę kwestię, a odsetek gospodarstw domowych, z których żadne dziecko nie wyjechało na takie wakacje – najniższy (zob. tabelę 1).

Tak jak przed rokiem, w przypadku 56% badanych gospodarstw domowych, w których są dzieci w wieku szkolnym, wszystkie z nich wyjechały tego lata na co najmniej tygodniowy wypoczynek poza miejsce zamieszkania. W stosunku do ubiegłorocznych wakacji nieco przybyło natomiast gospodarstw, z których wyjechała tylko część uczniów (wzrost z 10% do 13%).

CBOS

RYS. 1. Czy podczas tegorocznych wakacji uczniowie z Pana(i) gospodarstwa domowego wyjechali na co najmniej tygodniowy wypoczynek poza miejsce zamieszkania?

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW Z GOSPODARSTW DOMOWYCH, W KTÓRYCH SĄ UCZNIOWIE (N=262)

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (328) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 września 2017 roku na liczącej 985 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Na pytania o wypoczynek uczniów odpowiadali respondenci z gospodarstw domowych, w których są uczniowie (N=262).

TABELA 1

Czy podczas tegorocznych wakacji uczniowie z Pana(i) gospodarstwa domowego wyjechali na co najmniej tygodniowy wypoczynek poza miejsce zamieszkania?	Wskazania respondentów z gospodarstw domowych, w których są uczniowie (według terminów badań)																							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2016	2017
	w procentach																							
Tak, wszyscy wyjechali	37	45	43	40	48	46	47	41	41	43	44	37	38	46	45	46	44	48	42	44	43	53	56	56
Tak, ale nie wszyscy wyjechali	8	13	8	14	13	7	8	11	12	8	10	10	8	9	11	14	8	9	11	13	10	11	10	13
Nie, nikt nie wyjechał	55	42	49	46	39	48	45	48	46	49	46	52	54	45	44	40	48	43	47	43	47	36	34	31

* W latach 1993–2003 pytanie było zadawane tylko rodzicom dzieci w wieku szkolnym. Od 2004 roku odpowiadają na nie wszyscy wylosowani członkowie gospodarstw domowych, w których są uczniowie (w tym roku były to 262 osoby)

Z przeprowadzonych analiz wielozmiennowych² wynika, iż niezmiennie³ czynnikiem najbardziej różnicującym korzystanie przez uczniów z przynajmniej tygodniowego wypoczynku wyjazdowego w czasie letnich wakacji jest ich miejsce zamieszkania, przy czym istotne statystycznie różnice występują pomiędzy miastem a wsią. O ile przedstawiciele 82% miejskich gospodarstw domowych, w których są dzieci w wieku szkolnym, deklarują, że przynajmniej część z nich w czasie wakacji spędziła tydzień poza miejscem stałego zamieszkania, to wśród zamieszkujących na wsi jest ich tylko 52%. Ponadto w miejskich gospodarstwach domowych czynnikiem istotnie różnicującym wyjazdy na co najmniej tygodniowe letnie wakacje uczniów jest ocena warunków materialnych własnych gospodarstw domowych – 90% badanych określających warunki swoich gospodarstw domowych jako dobre deklaruje, że przynajmniej część mieszkających w nich uczniów wyjechała na taki wypoczynek, a wśród żyjących w średnich lub złych warunkach takie deklaracje złożyło jedynie 68% respondentów.

Porównanie wyników tegorocznych z ubiegłorocznymi wskazuje też, że niewielki wzrost odsetka gospodarstw domowych wysyłających uczniów na co najmniej tygodniowe letnie wakacje poza miejsce zamieszkania wynika wyłącznie ze zmiany odsetka wśród mieszkańców miast.

TABELA 2

Czy podczas tegorocznych wakacji uczniowie z Pana(i) gospodarstwa domowego wyjechali na co najmniej tygodniowy wypoczynek poza miejsce zamieszkania?	Miejsce zamieszkania			
	Wieś	Miasto		
	Ogółem	Ogółem	Samooceńca warunków materialnych gospodarstwa domowego	
			średnie lub złe	dobre
procentowanie w kolumnach				
Tak, wszyscy wyjechali	38	70	53	79
Tak, ale nie wszyscy wyjechali	14	12	15	11
Nie, nikt nie wyjechał	48	18	32	10

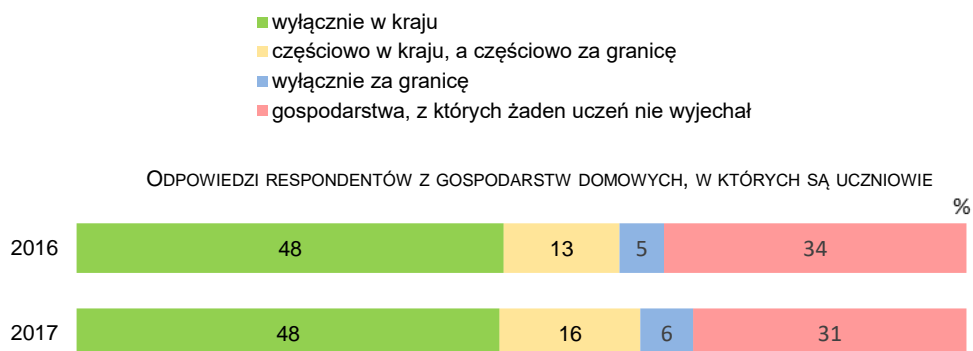
Podobnie jak przed rokiem w większości przypadków co najmniej tygodniowe wyjazdy wypoczynkowe uczniów były realizowane w kraju – łącznie na terenie Polski wypoczywali uczniowie z blisko dwóch trzecich gospodarstw domowych, w których są dzieci w wieku szkolnym (64% ogółu, co stanowi 92% gospodarstw, z których przynajmniej część dzieci wyjechała na taki wypoczynek). Na ogół są to gospodarstwa wysyłające dzieci wyłącznie na wypoczynek krajowy. Za granicą przez co najmniej tydzień wypoczywały dzieci z 22% badanych gospodarstw, przy czym w przypadku 6% były to wyłącznie wyjazdy zagraniczne. Warto dodać, iż w porównaniu z minionym rokiem przybyło gospodarstw domowych, z których uczniowie wypoczywali w trakcie letnich wakacji za granicą.

² Wykorzystano moduł IBM SPSS Decision Trees.

³ Por. komunikat CBOS „Wyjazdy wypoczynkowe i wakacyjna praca zarobkowa uczniów”, wrzesień 2016 (oprac. M. Omyła-Rudzka).

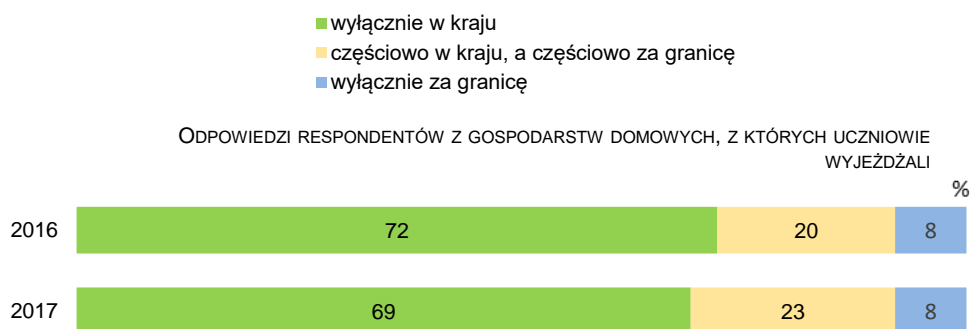
CBOS

RYS. 2. Co najmniej tygodniowe wyjazdy uczniów:

CBOS

RYS. 3. Czy były to wyjazdy:

Respondenci zapytani, dlaczego uczniowie z ich gospodarstwa domowego nie wyjechali na letni wypoczynek, najczęściej odpowiadali, że brakowało pieniędzy na taki wyjazd (46% gospodarstw domowych, w których są dzieci w wieku szkolnym, ale żadne z nich nie wyjechało na co najmniej tygodniowy wypoczynek). Przyczyny finansowe wskazywane były w tym roku częściej niż poprzednio, ale znacznie rzadziej niż w latach 2011–2015. Niemal równie często wyrażano też przekonanie, że uczniowie nie muszą wyjeżdżać na wakacje, mogą wypoczywać w domu (44%). Ten powód rezygnacji z wyjazdów wypoczynkowych wskazywano podobnie często jak w roku ubiegłym i znacznie częściej niż w latach 2011–2015. Znacznie mniejsze grupy badanych jako przyczyny rezygnacji z wyjazdowego wypoczynku wskazywały niechętny stosunek dzieci do wyjazdu (29%), brak możliwości wyjazdu, brak zorganizowanego wypoczynku (26%) lub deklarowały, że dzieci są zbyt małe (24%). Wyrażano także potrzebę pozostania w domu, w gospodarstwie rolnym (22%) oraz wskazywano na brak czasu rodziców lub opiekunów (20%). Jeszcze rzadziej jako przyczynę rezygnacji z wyjazdów wymieniano pracę zarobkową dzieci (16%). Sporadycznie respondenci uzasadniali brak wyjazdu na letni wypoczynek stanem zdrowia uczniów (8%).

TABELA 3

Dlaczego uczniowie nie wyjechali na co najmniej tygodniowy wypoczynek poza miejsce zamieszkania? Czy dlatego że:	Odpowiedzi twierdzące respondentów z gospodarstw domowych, w których co najmniej jeden uczeń nie wyjechał w wakacje nawet na tygodniowy wypoczynek (według terminów badań)					
	2011 (N=198)	2012 (N=159)	2013 (N=168)	2015 (N=135)	2016 (N=135)	2017 (N=115)
	w procentach					
brakowało pieniędzy na wyjazd	61	66	73	54	38	46
nie muszą wyjeżdżać na wakacje, mogą wypoczywać w domu	25	26	29	32	42	44
nie chcieli wyjeżdżać	28	17	18	27	36	29
nie było możliwości wyjazdu, brak zorganizowanego wypoczynku	35	30	28	30	28	26
są za mali	17	12	18	13	19	24
byli potrzebni w domu, w gospodarstwie rolnym	20	19	18	15	10	22
brakowało czasu (uczniom lub opiekunom)	20	26	20	32	24	20
pracowali zarobkowo	9	10	12	14	18	16
stan zdrowia nie pozwalał im na wyjazd	2	4	4	4	5	8
Inne przyczyny	7	13	10	9	15	9

Warto podkreślić, iż deklarowanie braku pieniędzy na wyjazd jako przyczyny rezygnacji z wysłania uczniów na co najmniej tygodniowy wypoczynek jest istotnie statystycznie związane z oceną warunków materialnych własnych gospodarstw domowych. Wskazywanie pozostałych przyczyn nie wiąże się istotnie ze zmiennymi opisującymi sytuację gospodarstw domowych.

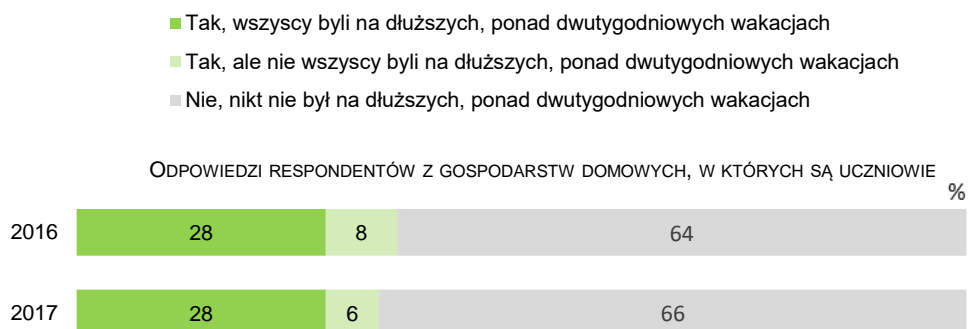
TABELA 4

Dlaczego uczniowie nie wyjechali na co najmniej tygodniowy wypoczynek wakacyjny? Czy dlatego, że brakowało pieniędzy na wyjazd?		Ocena własnych warunków materialnych		
		złe	średnie	dobrze
		w procentach		
	Tak	100	64	27
	Nie	0	36	70
	Odmowa odpowiedzi	0	0	3

W porównaniu z ubiegłym rokiem nieznacznie zmniejszył się odsetek gospodarstw domowych, które wysłały uczniów w trakcie ostatnich letnich wakacji na **co najmniej dwutygodniowy** wypoczynek (spadek z 36% do 34%), przy czym zmniejszył się wyłącznie odsetek rodzin, które na taki wypoczynek wysłały tylko część podopiecznych (spadek z 8% do 6%). Podobnie jak rok wcześniej z 28% gospodarstw domowych, w których są dzieci w wieku szkolnym, wszystkie wyjechały w trakcie ostatnich letnich wakacji na co najmniej dwa tygodnie poza miejsce zamieszkania.

CBOS

RYS. 4. Czy w tym roku uczniowie z Pana(i) gospodarstwa domowego byli poza miejscem zamieszkania na dłuższych wakacjach, trwających co najmniej dwa tygodnie?

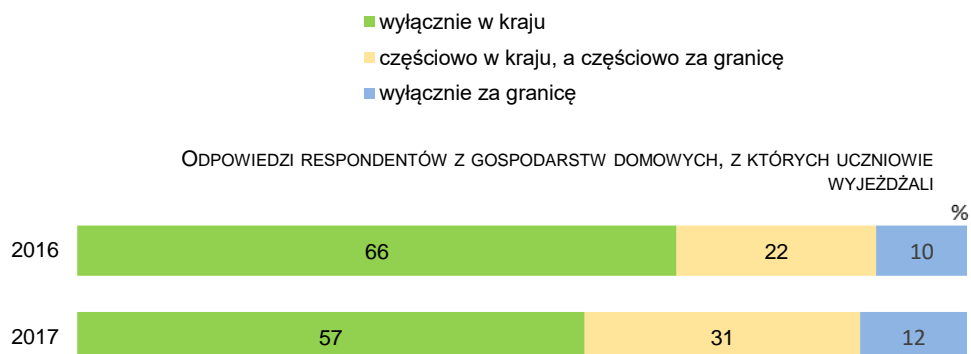
Tak jak przed rokiem w większości przypadków wakacje te spędzane były wyłącznie w kraju, choć odsetek gospodarstw domowych, z których uczniowie wyjechali na krajowy, co najmniej dwutygodniowy wypoczynek nieznacznie zmniejszył się w stosunku do ubiegłego roku (spadek z 32% do 30%). Warto natomiast podkreślić, iż choć wyjazdów trwających co najmniej dwa tygodnie było, ogólnie rzecz biorąc, mniej niż przed rokiem, to z deklaracji przedstawicieli gospodarstw domowych wynika, że nieco częściej uczniowie wyjeżdżali za granicę (wzrost z 12% do 15%).

CBOS

RYS. 5. Dwutygodniowe i dłuższe wyjazdy uczniów:

RYS. 6. Czy były to wyjazdy:

W porównaniu z poprzednim rokiem nieco więcej gospodarstw domowych wysłało uczniów w czasie ostatnich letnich wakacji na co najmniej tygodniowy wypoczynek poza miejsce stałego zamieszkania, trochę zmniejszył się natomiast odsetek gospodarstw fundujących dzieciom dłuższy, co najmniej dwutygodniowy wypoczynek. Warto dodać, iż w porównaniu z minionym rokiem nastąpił wzrost udziału wyjazdów za granicę, zarówno jeśli chodzi ogólnie o wypoczynek trwający minimum tydzień, jak i dłuższe, co najmniej dwutygodniowe wyjazdy. Wzrost odsetka gospodarstw domowych, które wysłały uczniów na co najmniej tygodniowe letnie wakacje za granicę jest wyraźny, gdy porówna się deklaracje przedstawicieli ogółu gospodarstw domowych, w których są dzieci w wieku szkolnym, z roku bieżącego i ubiegłego.

Opracowała

Barbara Badora